

Ásás közben előkerült még néhány emberi csont, és cserép, mindenféle jelenkori szemét társaságában. A met-szetfalból kiderült, hogy a területet a korábbi vályogház alapozásakor megbolygatták, és a gödrökből előkerült régészeti anyagot egy helyre hordták össze, majd elföldelték.

Az előkerült leletanyag alapján bronzkori és szarmata telepre, valamint egy bizonytalan korú temetőre számíthatunk a területen.

A leleteket a Jóna András Múzeumba szállítottuk.

GERGELY BALÁZS

223. Környe, késő római erőd

(Komárom-Esztergom megye) Ró

2005. július 25. és augusztus 4. között folytattuk a környei késő római erőd feltételezett területén a régészeti kutatást, a Hegyalja u. 9. sz. (Hrsz.: 290) alatti építési telken. A cél a késő római erőd É-i falvonalának meghatározása volt.

Először egy 80 cm széles É-D irányú kutatóárkot húztunk a telek jobb oldalán végig 32,6 m hosszúságban. A kutatóárkokban alapvetően három réteg vált el egymástól, a korábbi évek kutatóárkaiban tapasztalathoz hasonlóan. A legalsó római rétegben É-ről sorolva a következő jelenségek tűntek fel. Egy római kövezett útfelszín, mellette padka, árok és öt, egymástól nagyjából egyenlő távolságra húzódó római falalapozásnak ható szabályosan rakott kősor. Közös vonásuk, hogy kötőanyagot nem tartalmaztak és terméskő felhasználásával készültek, helyenként töredék téglákkal is. Az út és az árka, továbbá a falalapozások közül négy K-Ny-i irányban húzódott, egyik esetleg É-D falrészlet, amelyből csak egy vékony kősor látszott az árok K-i szélén. Az útfelszín az altalajra kötőanyag nélkül sűrűn rakott nagyobb kövekből és közéjük szórt és betaposott kisebb kavicsokból állt, amelyek közé apróra tört kerámia is keveredett. Az útfelszínt nagyobb, téglalap alakot közelítő szabálytalan alakú szegélykövek határolták D-ről. Az út felszíne középen éles választóvonallal tagolódott két egyforma széles lejtős útfélre, amelyek mellett kövezetlen, letaposott útpadka, illetve a déli oldalon árok húzódott. Az É-i oldalt nem tudtuk megvizsgálni. Az útfelszínt többször megújították, emellett az évszázadok során ösvényszélességűvé szűkült az eredetileg 11 római láb széles felszín. Építésének kora a Kr. u. 2. sz. első fele. Ahogy a kövek közül előkerült kerámia mutatja, a 3. sz. második felében még használták. Tőle D-re öt 40 és 200 cm közötti széles falalapozásnak ható kősor került elő. Közülük az egyik készítéséhez másodlagosan felhasznált tetőfedő téglákat is alkalmaztak, ennek kövei között habarcsdarabok is voltak; azonban nem kötő-, hanem töltelékanyagként. Helyenként a fennmaradt falalapozás alatt korábbi építkezés nyomai látszódtak. A kutatóárkok déli végéből egy Vespasianus-érme került elő. A nem túl bőséges kerámiaanyag kronológiája a Kr. u. 1-3. századig terjed.

A kutatóárkok É-i részével párhuzamosan K felé nyitottunk egy 6×3 m-es szelvényt, amelyben tovább folytatódott az útfelszín és a mellette húzódó árok. Fal nem volt a szelvényben, szórványosan római kerámia került elő, emellett egy *Salonina Aug.* köriratú antoninianus, amely az út Kr. u. 3. sz. második felében való használatát mutatja.

SZABÓ ÁDÁM

224. Környe, Szentgyörgypuszta

(Komárom-Esztergom megye) B, Ró, Kú

2005. július 14. és október 7. között a tervezett ipari park területén megelőző régészeti feltárást végeztünk. A kutatást az tette indokoltá, hogy a földmunkák megkezdése előtt folytatott régészeti terepmunkálatok során egy lelőhely (1. lh.) létét feltételeztük, melyet a felszínen található régészeti emlékek rajzoltak ki.

A munkálatok folyamatos ellenőrzése mellett megkezdtük a 3. sz. lelőhely kutatását, amely az egykori gémeskút környékén helyezkedett el, s felszínét nagyszámú római kori és kora újkori kerámiatöredék borította. Az öt nagyméretű szelvényrel megállapítottuk, hogy a kora újkori épület teljesen megsemmisítette a korábbi korok emlékeit, melyek így csak szórványosan kerültek elő.

A 2. sz. lelőhely a tervezett beruházás DK-i végén helyezkedett el. A felszínen bronzkori kerámiatöredékek mutatkoztak. A humuszolás során több kerámiatöredék, egy bronztű töredéke, egy egész bronzkori edény került elő.

2005. augusztus 26. és szeptember 15. között gázvezeték-beruházást megelőző feltárást végeztünk a József-lapos néven ismert római lelőhelyen, egy római kori villagazdaság területén. A humusz eltávolítása során több helyen figyelhettünk meg mészkődarabokat és különböző beásások nyomait. Összesen 6 objektum került felszínre. Egy feltehetően vályogtéglából készült épület alapozása faragatlan mészkődarabokból állt, melyek egy rétegben sóderes-cementes kötésben helyezkedtek el a homokos altalajon – melyet itt igen vékony humuszréteg takart. Az épület hossza 1150 cm, szélessége 55 cm volt. Egy kisebb gödör nyomát is megtaláltuk az épülettől K-re, melyben nagyobb égett foltot figyeltünk meg. Harmadik objektumunk egy szintén jelentős méretű, földbe ásott épület, melynek az egykori tetőzetet tartó cölöpök nyoma is előkerült. Az épületben nagy mennyiségű kerámiatöredéket és állatcsontot tártunk fel. Az árok régi patakmederhez közeli mélyítésekor a szénhidrogén-vezeték nyílt árkanak É-i falában még 4 objektum foltját tudtuk megfigyelni. Ezek egy kivétellel kisebb alapterületű beásások voltak. A nyílt árokban jól megfigyelhető volt egy tapasztásdarabokkal és kerámiával teli, 10–25 cm vastag elplanírozott réteg, melyből több helyen terra sigillata darabok kerültek elő.

SCHMIDTMAYER RICHÁRD